

Antanas Miškinis.

Varnos prie plento.

* * *

Daug ižo upėm praūžė
Pavasariu plačiu.
Daug prakukuos dar gegužės
Motyvų tų pačių.

Pajusit mano žodžiuose
Žaliuojančias lankas
Ir kaip žmogus vis guodžiasi,
Užlauždamas rankas.

Kaip veržiasi į priekį
Ir plakas laimės link —
Apviltas rėkia rėkia,
Nes tuštuma aplink.

O aš žinau — praeis čia
Ir viskas be žymės.
Kadaise pilys skaisčios
Nugrimzdo į žemes.

SUSIMĄSTYMAI

YRA TOKIA DAINA

Yra tokia daina apie laimę
Ir geresnį gyvenimą žmogui.
Ją dainuoja pas mus visam kaime,
Po kiekvienu pilkų šiaudų stogu.

Žino — pasaka yra graži
Apie šalį laimingą, be vargo;
Ją kartoja seni ir maži,
Atsidūsta klausydamos mergos.

Yra tokis dalios paskyrimas:
Kenčia šaltį, ligas, kenčia alkį —
Tau palangėj pavasaris rymo,
O čia reikia kabintis po balkiu.

Yra tokie vargai Lietuvoj,
Nerašyti į popieriaus knygą —

Po laukus, po namus uliavoja,
O kitus juodon žemėn primyga.

DAINA AGONIJOJ

Buvo žemė baltuos tualetuos,
Buvo vakaras mėlyno veido.
Tasai vakaras baisiai iš lėto
Pirštus geliančius dūšion suleido.

Aš maščiau apie didelius daiktus,
Buvo keista perdėm kaip agonijoje: —
Jeigu taip mirtimi viskas baigtųs,
Tada — kas gyventi pamonijs?

Mano dūšios žalioj parugėj
Tai ne mėlynos upės tekėjo.
Tai netyčia visai praregėjau —
Svieto liūdno procesijosėjo.

Tas pasaulis, viliodamas kūną,
Net ir skrendančius žemėn priveržia. —
Negi žiedas esu, ne bijūnas.
Tai suvysčiau lengvai gale daržo...

* * *

Taip gera būtų pagyvent be rūpesčio, —
Be tikslo, meilės ir be darbo,
Tik pažiūrėt, kaip teka pilkos upės čia
Ir debesys pilkėdami apžvarbo.

Tik taip sau prisimint, — kad kaime kur, už gryčios
Žagaruose koks šimtas žvirblių čeža
Arba nuotaką verkiančią iš medinės bažnyčios
Apygirčiai jaunikiai su varpeliais veža.

Ir pažiūrėt, kaip rudeniopi ima gelsti parkai,
O pakraščiais apstingęs grumba gruodas.
Nė nežinot, ko tos mergaitės verkia,
Praradę meilę, viltį ir paguodą.

Ir pamatyt iš tolo, lyg ne savo,
Kaip mano paskutinė meilė temsta...
Paskui — sakysim, iš kurorto atvažiaus,
Kaip anekdotą pasakoti tamstai.

APATIŠKAS RUDUO

Kažkurėjo nutekėjo upės.
Kažkur šunes vasarą nulojo.

Mano gėlą rudens gelsvo ūpo
Šiandien rytą liepų lapai kloja.

Pasakykit, pasakykit, mieli,
Ko tos varnos visa gerkle rėkia?
O man regis, bus šią naktį vėlei
Visos žvaigždės aiškiai pasidrieķę.

Eisiu tąsyk — eisiu vienas ašai
Susimąstęs dėlei visa pikta...
Lyg sprendimą kvailą pasirašęs
Nieko gera tyčia nesutikti.

Mano pėdos aiškiai deklamuos jums
Apie meilę, mirtį, apie vargą;
Nes ir žemė, kurią aš dainuosiu,
Iš tikrųjų negaluoja, serga.

Todėl — kas man, jei nubėga upės
Arba vasarą nuloja šunes,
Arba varna ant šakyčių supas
Nuogo beržo pačioje viršūnėj?

* * *

Eilėraščių drebančiom rankom —
Apie išraišką rudenio rudą.
Ne! Tai ne rudenio liūdesį renkam:
Tai gyvenimas visko prigrūdo.

Nuo mažens visą svieta mylėjau,
Jaučiau užu žmogų ir žvėrį;
Kožnam beržui lenkiaus pakelėj
Ir visiems savo širdį atvėriau...

Ar gerai, kai jus sifilis ėda,
Kai trachoma akis jūsų merkia?
Po velniais jūsų dorą ir gėdą! —
Siela liūdo nuliūdo ir verkia...

— Aš seniai kaip šuva alkanauju,
Iš nieko ničnieko neimdamas: —
Kas man darbo, jei džiūsta kam kraujas
Arba miršta, sakysim, nuo gimdymo...

* * *

Prajojo vakaras ant žvaigždžių pulko.
O mėnuo be sparnų. Šviesos prižarstė tylumą
Ką pasakyčiau, jei dabar ateitų,

Jai, mano mielai mylimai?

O juk tai jai, dar būdams kaime piemeniu,
Dovanų žadėdavau, kokių nieks neturi:
Nueiti su tėvu už ežero palšo
Ir žvaigždžių atnešti pilną kepurę!

Dabar sudievu, tėviške, parugėmis susišukavusi,
Siūbuok sau dienas iš mėlyno šilo tolimos gražiosios...

Aš praeitį po žalius vieškelius,
Po traukinius ir tolimas stotis vežiosiuos...
Ir gal kada visai netyčia,
Ar mano metų rudenuos,
Pamačius, kad pavasariai kasmet kartojasi,
Širdis jaunystei raudą padainuos...

LEGENDA

Pasakysiu Jums legendą:
Augo beržas kaime, šalia daržo.
Naktį snaudė, rytą saulėj skendo
Ir laimingas buvo beržas.

Ir nelūžo. Visko beržas matė.
Vis lingavo — net audroj panertas.
Paskui žmonės ėmė jau kas metai
Šito beržo sulą gerti...

* * *

Už klojimo saulė prakirpo pilką skliautą
Ir juodalksnių šakas užlaužė pavėsin.
Tik nesakė, kam vakardienos greit keliauta,
Nepasakė, kur svyrančiais kryžiais stovėsime.

Tai tau, motin! Sakei, kad gyventi bus gera,
Kaip sakymuos tėvo, kaip rojui.
O žinai, iš manęs ką padarė?
Aš keiksmu kartais viską bjauroju!

Tik many tebemirga šventadienių varsos.
Nors ir pats nežinau, kur rytoj beskraidysiu.
Bet tai nieko... aš dar kalnus nuversiu,
Aš dar marias išbraidysiu.

* * *

Kaip sniegas, kaip žiedai, kaip muzika,

Taip viskas šioje žemėje praaidi;
Kaip ir jaunystė dvidešimties metų,
Marias uždegti įsigeidus.

Svajojome net pataisyt pasaulį
Ir laimę susikurt nemarią, didelę.
Taip manėme, bet ar žinojome,
Kad liksim kaip tikri paklydėliai?

Kažin kaip tie, kurie gyventi moka
Ar ilsis pamariuos baltose vilose?
O ką gi aš dabar dainuot galiu
Širdim išvarginta, beveik ir nusivylusia?

Juk mums ir marios, ir pavasariai,
Ir vyšnios žydinčios ne nauja.
Kur einame, ko siekiame, kur plakamės,
Ašai seniai gerai žinau jau...

Kaip sniegas, kaip žiedai, kaip moterys
Taip viskas pamažu nublanksta.
Palieki vienas kaip ant kalno karklas,
Kurį nuo ryto visi vėjai lanksto...

ŽODŽIAI IŠ LAUKO

Tu nematei tokio žydėjimo,
Laukų dainavimo smagaus.
Ne veltui anuomet žadėjome
Žvaigždes nukarstyt nuo dangaus.

O paukščių koks repertuaras! —
Jauties poetas ir žmogus.
Vagas taip tiesiai broliai aria, —
Jie nori vis užverst vargus.

— Klausyk, tu spjauk į tualetus,
Palik maliariją madų!
Vaizduokis: per laukus gėlėtus
Į pačią saulę aš vedu.

Vedu ir pasakyt ryžtuos,
Ko žvaigždės krūpčioja nakčia, —
Kad laimė niekad nesugrįžta,
Sugrįžta tik viena kančia.

Tu nematei tokio žaliavimo.
Ir nematysi gal daugiau.
Mes ligi šiol ne ten keliavome
Vieni tarp žemės ir dangaus.

VYŠNIOMS ŽYDINT

Žydinčios vyšnios priminė sniegą.
Ėjau aš laimės kviesti.
Spėlioju vienas, kur laimė miega
Ir sieloj žydint miestui.

Aš nežinojau, ko reikia klausti,
Į kokį žvelgti kraštą, —
Kas sidabru man žirgą pakausto
Tolyn jaunystei nešti.

Išėjo gatvės, parkai ir skverai
Sutikt manęs tą kartą;
Kiekvienam kvailiui širdį atvėriau,
Lyg mylimai prie vartų.

Man nepatiko veidai uvėrūs
Ir ant kaklų žibučiai,
Tai užsimiršęs šokau ir gėriau —
Dvarus praūžęs būčiau!

Man sumelavo grįžtantys paukščiai
Ir baltas vyšnių šilkas.
Kad aš nė močios neprisišaukčia,
Melas akis apvilko...

* * *

Toks nuogas, toks nuogas ruduo.
Stovi klevas liūdnumo kaip aš.
Eisiu — bėga ten upės vanduo,
Sakau — ir mane tegu neš.

Daug vasarų ėjo nuėjo, mačiau,
Laukuose daugel meilės žaliavo.
Ir širdis tartum plaka rečiau,
Kaip linguoja liūdnai nuogas klevas.

Kur tas džiaugsmas pakalnių plačių?
Anei žodžių neliko, nei juoko smagaus.
Tiktai liūdesį didį jaučiu —
Nuo pat žemės juodos ligi balto dangaus!

Dar išeit, pažiūrėt ir pamot, —
Nors ir visas pasaulis tevysta...
Dar su vėtra pašvilpt sutemoj
Taip, kaip lekia ir švilpia jaunystė!

RUDENS VAKARAS

Iš kambario šviesa raudonu abažūru žiūri.
Ir veidas pasinėręs lango rūmuose.
Laukuos jau gal žiema atsnigo — kelias baltas,
Tik čia rudens gėla apėmusi.

Nurimk, širdie! Vis tiek jau traukiniai išėjo —
Dūdavo garvežiai — sustojo, šniokštė garas.
Gyvenimas prisijuokė visokiu veidu
Ir įvairių amerikų pridarė.

Tegu. Tegu! Mirtin paspėsime pėsti...
Dar žemės ašaras išgersime.
Ir bus ne poema — ne padavimas,
Jeigu net kraujas pasilies kaip versme.

KO KRISTUS ŽODŽIAIS VERKĖ

Rudens vakarų tylumoj tamsuma, —
Nykumos nei išsemt, nei išbristi.
Nuo medinių kapų nusileidžia laukuos
Ir braidžioja verkdamas Kristus.

— Žeme, varguos išplukdyta,
Su auksu, šilkais kartu didelį skurdą veži;
Pavydas, godumas vis ėda tave —
Graužia kaip vėžio liga, kaip vėžys, kaip vėžys.

— Žmogau, iškankintas aistrų,
Veltui mano kojas medines bučiuosi!
Nes tu šičia, žemėj,
Kaip vienam tiktai vakarui svečiuose.

— Ir kuo kaltas esi,
Kad aistrus taip tau žemės kūnas ir krūtys?
Kas akies primerkimas —
Ir lengva bedugnėn įgriūti.

— Tarp juoko, aistros ir griežimo dantų
Tau ir kančių ligi valiai.
Dar pranašas rašė, jog bus diena ir valanda bus,
Kada klaupsis ant kelių karaliai.

— Ir ką pasakysiu aš Tėvui Manajam,
Kai iš keturių šalių pakels ugnį — pasauli, prapulki! —
Kas jums sakė, kas sakė, o broliai,
Jog nebus suskaityta skriaudų aliai dulkė?..

* * *

Aš negaliu išpasakyt,
Kaip gyslos trūkčioja ir kraujas plaukia;
Tolydžio jau ir kaulai džiūsta,
Lyg vasaros kaitra palaukėj.

Nes pašauktas širdies virpėjimais matuot
Gyvenimą, pakol į amžinąjį guolį kas.
Aš alkanas — sergu gyvenimo liga,
Kaip tūlas alkoholikas.

O motina dalia ir jus pakinkė —
Kas dieną vargą brendat sunerimę.
Tačiau einu, pagarbinu šią žemę
Ir jos mažiausią sutvėrimą.

Viską perku! Perku ir nederu —
Širdim už viską moku:
Kiekvienas gyvas padaras —
Mano kančia ir juokas!

AGONIJA

Įsirėmė naktis krūtinėn stačiai
Ir plėšo kūną liesą.
Išaugo rankos — ilgos, ligi lango,
Ir nurašyt Sietyno tiesias...

O atminimai! Pragaru pakvipo
Ir žalumu nuo beržo —
Artyn artyn jau atbrenda per sienas
Ir jau krūtinę veržia.

Nebereikės! Jau baigia tirpti akys.
Tik sudreba dar dešimt pirštų.
Ateikit — ei! Dar pasijuokt visi —
Šiandieną mano laimė miršta...

Vėliau tylu taip tyliai. Vėl tyla.
Akių žaibai nakties kasas praplauja.
Žiūrėkite, mėnulis kvai-las!
Mėnulis juokias, juokias mano saujoj.

* * *

Atapleška atašnara pavasaris!
Šventadienis. Pasirėmiau verandoje.
Gyvenimo prigėriau daug — ir vis dar maža —
Nieko seniai širdis neranda jau...

Akyse miestas grimzta aukštinkas,
Ir lieka tik žaliai raudonos dryžės —
(Tenai kadaise mylima išėjo;
Išėjo, žinoma, ir nebegrižo...)

Ir man dabar jau tų dienų negaila!
Prašūkavo kaip vėtra su sniegu pro tėvo pagirį.
Juk būna ir blogiau: kiti didžius turtus paleidžia niekais
Arba — iš tolo margais vartais — dvarą prageria...

ŽALIO BERŽO STILIUJE

*Siuntė mane anytėlė
Žiemužės šėko, vasaružės sniego.
Liaudies daina*

LIETUVA!

1

Tave papuošt žadėjom
Kaip savo tikrą seserį.
Esi pačioj jaunystėj
Ir pačiame pavasary.

Šiandien dainuot norėtus
Pačiais gražiaisiais rimais.
Paskendo mano mintys
Tavo naujuos arimuos.

Taip staugė vėtra vakar
Po kalną ir pašlaitę,
Kad tu likai be Vilniaus,
Kad palikai našlaitė.

2

Čia būna žalios vasaros.
O dar žalesnės rūtos.
Prisiminė man baudžiavos,
Prisiminė rekrūtai.

Ir tie pilki artojai,
Kada nevalion varė juos;
Vargus jie ėjo keliais,
Kaip Vilniuje kalvarijas.

Ir daug dainų sudėjo
Ant gonkų balto klevo.
Paskui į Prūsų žemę

Jie knygų iškeliavo.

3

Praėjo metų eisenos.
Tekėjo tykiai upės.
Paskui pakilo nuotaika, —
Pakilęs buvo ūpas.

Ir vieškeliai sudundo,
Beržai žemelėn sviro —
Žagres palikę dirvoj,
Karan išėjo vyrai.

Vieni laisvi sugrįžo.
Kitiems rankas pašovė,
Tretiems ant lygaus lauko
Mediniai kryžiai stovi.

4

Apie tave dūmodams,
Šiandien dainuot panūdau.
Skaičiau iš drobių rašto —
Esi tu lėto būdo.

Kur mes tave nuvesim
Ir dovanų ką duosim?
Šiandieną gilios mintys
Įsimetė veiduosin.

Kuriais žiedais papuošim
Tave kaip tikrą seserį?
Esi pačioj jaunystėj
Ir pačiame pavasary.

RUDUO

Išeisime šį rudenį
Su tarbomis per Lietuvą nualintą.
Baudžiovose dar užsigrūdinom
Ir šunimis mokėsime paskalinti.

Vai, linksma buvo ir smagu, kol ėjome
Su Lietuva, kai kėlėsi gyvent iš naujo.
Dabar — mes pūstame dienų kalėjime;
Dabar — užmiršome, kad ašaros ir kraujas.

O Dieve, Dieve mano! Kur mūsų upės liejas?
Kur jūs, o broliai, einat užsimerkę?
Ir nedrįsau sakyt, ko tie klevai žaliejį

Tėvų pakluonėje visom šakelėm verkia...

Lėtai stumiesi, Lietuva tėvyne,
Tau kelias purvinas arba per grubų gruodą.
Sekminėse nugirdo mus laukų žaliasai vynas.
O rudenį po kaimus geltono prakaito aruodai.

Aš paskandinsiu lyrą Nemuno bangavime,
Nes negaliu dainuot gražiai tėvynės vargo.
Mes dar seniai šunies dalia pakaukti gavome...
Tai kas be jos, be tėviškės, visas toks gražus pasaulis margas?

ŽIEMA

Iš vargo, gintaro tėvyne,
Iš vargo, o rūtų šalie,
Pašoksi. Pašoksi suktinį
Prie karčemos pakelėj.

Praeis čia šimtai autobusų,
Akyse man matysies balta.
Per žiemą kaip nuotaka būsi
Sidabro ledu apkalta.

Seserys drobių priaudžia
Iš sielvarto siūlų plonų.
Byra motinai ašaros gaudžios,
Kai Brazilijoje žūna sūnus.

Tėvas vekselin dūšią įrašo.
Taip ir sako: po vargą vartaus.
Pašoksi pašoksi ir ašen
Iš tavo to vargo kartaus.

Bet pavasarį! Vandenis plauksim
Dunojais toli į marias.
Jei laimė tikrai nepalauks mūs,
Tai ir vargas daugiau neberas!

TAUTIŠKA DAINA

Broliams poetams

Brangi šalie žaliųjų rūtų, vis nedrįstu klausti,
Kas Tave didžiuliam vargui nūdien pasikaustė?

Kas Tave varguolei daliai šiandien pasikinkė,
Ar mes patys, ar kiti kas, tyčia susirinķę?

Tu su beržais, tu su kryžiais, su žaliojom rūtom;

Mes palinkę kaip kareiviai eisim ant pakūtos...

Išvedei artojų sūnus ant jūružių krašto
Ir liepei gražiai dainuoti kaip iš aukso rašto.

Kaip dainuosiu? — Pasakysi, kad šie žodžiai grubūs,
Kada vargas aprėdytas melsvo šilko rūbais.

Įklausiau aš, kaip artojas po žagre suklypo —
Pasijuokt valia valuzė karminuotom lūpom!

Mes paliekam, mes užmirštam Tave pakelėje
Ir vis norim dar įtikint, kad įsimylėję...

Kas iš rūtų, kas iš mėtų, kas Tau iš lelijų,
Kai vargeliais vargūnėliais rudenėlį lyja?

Mes žadėjom Tave jauną kelti ligi saulės,
Kai artojai pėsti nešė į Červonką kaulus...

Tai todėl nūnai ir noriu širdimi paklausti,
Kieno rankos didžiam vargui Tave pasikaustė?

LIAUDIES DAINOS EILĖRAŠTIS

Nežinomai seseriai lietuvaitei

Be vėjo. Be vėjo klony beržas lūžo.
Visos žalios šakos vieškelin palinko.
Mena ji: lydėjo anuomet mamuzę
Ir kalnelį smėlio ašarom ištrinko.

Žalios mirtos džiūvo užu stiklo lango.
Broliai kraitį vežė — ant pačių Sekminių!
Gegužės padūko. Žirgas vartuos žvengė, —
Rūtų vainikėlių pasagom sumynė...

— Kelkis, motinėle, su variniais raktais!
Užrąkimsim rankom dalią gedulingą.
Paviešėsi dieną, ir nors vieną naktį
Man pasupsi vargą ant žilvičio lingės...

Ei liliute lilia! Dienos tai pailgo.
Nebėra, nėra jau kas vargelį neša.
Eisiu ir išeisiu. Vieškelis pailgas!
Vaivorykštėm dangų raganos išrašo!

Vai, ir vėl be vėjo klony beržas lūžo.
Eina, gal atras dar — negi laimė mirė?
Žvelgia — saulė leidžias. Klauso — vėtra užia.
O raudoni skruostai sidabru pabiro...

BALADĖ

Kas bus namuos be tavo juoko,
Sutemoje be tavo žodžių?
Keliu prašvilpauja berniokai,
Nueina saukdami per sodžių.

Atklysta į seklyčią švarią
Daina, kurią bernai sudėjo:
Kaip tėvas dukterį išvarė,
Kam su jaunikiais susidėjo.

Išvarė ją, o saulė leidos,
Prie kelio gluosniai sprogt prabudo.
Kalbėjo kaime — pasileidus,
Ne tėvo ir ne močios būdo.

Kur bus tos draugės bei gerbėjos,
Kurlink palinks margi jurginai,
Kai grįš pavakariais grėbėjos,
Namo dainuodamos merginos?

Kai padainuos širdim ir žodžiais
Apie juokingą josios dalią.
Išgirs ir pamiškės, ir sodai,
Išgirs ir ponai su medaliais.

* * *

Sudie, žalioji Lietuva!
Ateina nerimo ruduo.
Tik nuostaba — manoj širdy
Dar žydi žemė ir vanduo.

Kaip tie svajojimai mani,
Taip krinta lapai palengva.
Kas būtų, jeigu taip širdy
Pradėtų vysti Lietuva?

Tada — kam tiktų prie širdies
Klevų palinkusių spalva?
Žaliavus parkuos ir širdy
Gražiai, kaip mano Lietuva,

Kurios nemoku jau paguost
(Susižavėjo pinigais);
Be jos, išvargusios, dabar
Visi išeitų ubagais.

Tada — sudievu, Lietuva,
Ateitų Nemunu ruduo.
Tada visur — visur aplink
Nuliūstų žemė ir vanduo.

* * *

Išėjo Dievas kažį kur.
Ir nemačiau, kada išėjo iš namų.
Vėliau tik pajutau: ko baisiai nejauku
Vis vien kuriom elegijom dainuot imu.

O buvo jau žiema gili,
Akis perdėm nubalino.
Tik man čia gimtoje šaly
Nurimti vis negalima.

Ėjau toks vienišas tada
Ieškot žmoniu — pažįstamų, draugų...
Bet žinote kas do mada
Širdies recidyvistų ir vagių.

Tai mano — mano Lietuva,
Kurią visokiais himnais apgiedojome.
O man jinai sava
Ne vien iš tylinčių laukų ir gegužių raudojimo.

LAIMĖ RUDENINIAM PALTE

*Aš žinau, man sakė
Ne sykį mamaitė,
Jog čia mūsų žemė,
Jog aš lietuvaitė.*

M. Dagilėlis

1

Kaip? Nenusibodo žviegiančiam asfalte?
Ar nepasiilgsti tų laukų plačių?
Kokia tavo nuotaika rudeniniam palte?
Sabalų kailiukas tinka ant pečių!..

Ar ateina mintys, kaip mes augom kaime,
Pavyzdžiui, kai sodai pradeda jau balti?
Mes tada svajojom — gal kitokią laimę,
Galgi ir ne šitą, rudeniniam palte...

Toks aplūžęs kryžius, toks nuliūdęs Dievas
Į žemelę žvelgė šalia viešo kelio...
O mūs dienos greitos — lėkė, ir sudievu!

Dar gerai, kad liko asfaltuotas kelias!

Tik aš vis, keistuolis, negaliu užmiršti:
Ten, ir lapams krintant, gražios gelsvos spalvos;
Būdavo, išeini — penkiaais rankos pirštais
Didžiam gervių pulkui susuki tuoj galvas.

Ar ateina mintys, kaip mes augom kaime,
Kaip Sekminių naktį sodai ima balti?
Mes tada svajojom — argi šitą laimę,
Argi šitą laimę rudeniniam palte?..

2

Tau nupirksiu naują limuziną!
Nebereiks klumpėtai vargą bristi,
Mes įliesim kraujo ir benzino, —
Išvažiuosi kaip kino artistė!

Jau užmirški seną tėvo pirkia;
Jau pakanka, miela, sentimentų.
Mūsų meilę pinigais nupirko,
Gal nejuto, kad tai buvo šventa...

Ir užmirški savo seną močią,
Kuri lyjant basa bulves kasa.
Būtų keista, jei aš nežinočia,
Ko padrisko baltai liepai kasos...

Tegu skrenda ir sugrįžta paukščiai;
Tegu paukščiai grįžta šimtą mylių!
Jei norėtum, vasarą pašaukčia
Pažaliuoti žalio beržo stiliuj!

Tik užmirški seną tėvo pirkia,
Jau pakanka, miela, sentimentų.
Mūsų meilę pinigais nupirko
Ir paliko šiaip sau mus gyventi...

3

Turbūt ir austi nebemoki;
Kasdien keistesnė vis darais.
Prašoksi dalią su berniokais
Giliais nedėlių vakarais...

Gal nematei, kaip žvaigždės byra
Kaip linksta uosiai patvoriuos;
Mėnuo, saulužės atsiskyres,
Sidabrą žeria ežeruos.

Ateina tykiai naktys tykios.

Širdis gyvenimo pilna.
Gal dar gerai būt susitikus,
Bet kad ir soduos jau šalna...

Gal nežinai, kaip baisiai vienas
Esu pasauly ir sapne.
Praeis ir tavo jaunos dienos
Kaip ižas pernai Nemune.

Gal nejauti, ko žvaigždės byra, —
Manai, žvaigždė tu ir pati...
Mėnuo, saulužės atsiskyres,
Kaip ašai vienas per naktis.

LAIMINGA MEILĖ

* * *

Aš tave norėjau išnešti iš rudenio,
Iš pasaulio norėjau išnešti ant rankų,
Nes taip gedulingai šakas vėjas judino,
Nes taip graudžiai varnos prie kapų mums krankė.

Širdies mano niekad nesotino duona,
Ir akių dar niekad nedžiugino valgis.
Nors, tiesa, be duonos juk išalksta žmonės
Ir papjauna brolių šienapjūtėjų dalgiais.

Aš žinau daug pasakų apie meilę vakarą —
Kad tavęs nepirktų nė už milijoną...
Panašiai kalbėjo kažkas vieną vasarą,
Kai mes gėrėm alų šviesiuos paviljonuos!

Bet kam tave nešti pro rudenio rūką,
Kol ruduo ant veido dar šalnos nesėja.
Dyvinas gyvenime! Tu jauna pabūki,
Nes gyvent ir vargti dar neįpusėjai...

MELODEKLAMACIJA

Nueina traukiniai. Geležimi nužviegia.
Ir mano sielvartas per telegramų vielą.
Aš vis manau — esi tyra, baltesnė už sniegą,
Tu mano tolima, brangi ir miela!

Turbūt girdėjai tu, kad mariose
Balti laivai linguoja, plaukia;
O gal kur tolimam krante į delnus veidas neriasi, —
Tai motinos, kuri sūnaus nebesulaukia...

Šiandieną ašai stoviu viršum Nemuno,
Prie Aukso Nemuno bangų;
Nė kokių niekam nuodėmių nebeminiu —
Nueitų dėl manęs visi dangun!

Išeina traukiniai. Ir vėl sugrįžta.
Ir sielvartas. Ir telegramų vielos.
Tik tujen, tujen nebegrįžti,
O mano tolina, tolina ir miela!

* * *

Saulė žemėn bėrė šimtą spindulių.
Aš vis tavo žodžių suprast negaliu.

Ką tada kalbėjai — kam, kodėl ir kaip?
Nesakiau aš niekam, ko tada verkei...

Ko tada raudojai užsikniaubdama,
Nebenuramino niekas — nė mama.

Mano vargą glosto kažin kas, ne tu —
Uosiu pasvyruosiu rudenio metu.

Kai pagels tie uosiai, šalnos kai užeis,
Netikėti žodžiai širdį man sužeis.

O dabar einu dar šūkauti daina —
Džiaugsmo sumeluoto man seniai gana!

Gal kada pabelsiu temstant į namus —
Melsvą langą uosiai glostys švelnumu.

Kai pagels ir tavo veidas rudenuos —
Tai ir mano vargą vėtra padainuos.

* * *

Supk, linguok, paruge, vakaro ariją.
Amen jau meilei. Nebėr jau,
Nepastebėta kaip smilgų žydėjimas perėjo...

Tai kam gi aš sielą pasėjau,
Laukuos ją ir miestuos pabėriau?

Antai, ten tilvikai padūko alksnyne,
Sutemą karmo sparnais.
Gal kokį tolimą kraštą atminę,
Čypauja užmirštu mano ilgėjimu...
— Ei, po velniais, tai dalia —

Širdie, tu padūkėle, kur mes atėjome?

Ak, užmiršau dar paklaust ją,
Kam tada aplinkui pakelės visos
Vasarojais žaliais apsikaustė
Ir po tėviškę vasarą ugdė, augino?
Kam tada net ruduo — toks geltonas geltonas —
Varpeliais žvangėjo,
O krito lapeliai tiesiog ant langinių...

* * *

Nebežinau, kas daros.
Vai, ta dalia dalužė!
Ir kas mane nugirdė —
Ar tujen, ar gegužis?

O buvo dienos margos
Ir naktys baisiai gilos —
Gegužis vyšniom linko,
Laukus žiedų pripvlė!

Rugiais per lauką plaukėm
Ir vargui netikėjom —
Akim išraižėm dangų,
Kalbas kalbėjom vėjam.

Abu tą džiaugsmą žingsniais
Lygiom dalim dalijom —
Žaibai žiedais žerėjo,
Lietus lelijom lijo!

DAINA APIE SAULĖTUS NAMUS

Į saulę šaipėsi lelijos.
Regėjos — visos iš dangaus.
O ašai čia, žalioj šaly,
Iš nuobodumo pavargau.

Prisiminiau čigonės burta
(Kortas, iš rankos būrimus),
Kad aš turėsiu didį turta,
Statysiu saulėje namus.

Maniau, sukursiu didžią meilę,
Nebus palangėj sutemos;
Tada bus gražios mano eilės
Šituos saulėtuosiuos namuos.

Daug kartų vyšnios žiedus purtė,

Daug upės nešė sūkurių.
Tik ašai vis nė jokio turto,
Namų ir nieko neturiu.

Jaučiu — tai skamba laiko dainos.
Žinau — tai ūžia ežerai.
Tik mano meilė neateina
Dienom, naktim nei vakarais.

Žiūriu — tai žydi pirmas sniegas
Sidabro žiedu po medžiu.
Gilias naktis toks kietas miegas,
Kad nieko nieko negirdžiu.

Ir aš sakau — nereikia nieko.
Vienam taip gera vakare.
Tegu ir vakarą apsniega,
Tai man gražu bus pažiūrėt.

BE DEDIKACIJOS

Ant sniego pasaka pabalo;
Ir vakarai balti kaip sniegas.
Gailėjau mūsų meilės galo —
Daugiau ir nebeliko nieko.

Ne mano skambančios alėjos.
Ne mano tos nušvitę aikštės. —
Ten meilė ašaras paliejo,
Ne mano ten jaunystė vaikšto.

Eilėraščių pakeisiu temą.
Ir neisiu jau degtinės lakti.
Nepirksiu, miela, chrizantemų,
Kurios vis tiek nuvys per naktį.

Greitieji traukiniai pradunda
Ir stotyse trumpai sustoja.
Praeis ir melas, ir pagunda,
O ir manęs nebus nė kojos.

Tie patys vakarai žvaigždėti,
Ir saulė ta pati danguos,
Kur tada tuje pasidėsi
Ir kas tave tada paguos?

PRIEŠINGAIS KELIAIS

Kas tau, miela, sakyti galėjo,
Kad pavasario monai ne mūsų?

Jau gana. Išklajojau alėjas,
O šį vakarą liūdnas pabūsiu.

Mano tėviškės tu nepažįsti...
Tykiai verčiamos vagos arimo.
Vakare sausos lazdos pražysta,
Pilnas mėnuo per naktį prarymo.

Kas man tavo karminas ir šilkas,
Kas man ašaros tavo tos gailios?
Kai po paruges skleidžias vosilkos,
Kas tau mano šios tylinčios eilės?

Aš seniai tau vis noriu išaiškint,
Kad pasakų nėr jau šioj žemėj...
Sudegink visus mano laiškus
Ir niekam daugiau nesizemink.

LAIMINGA MEILĖ

I

Liesis Nemunas. Ir visas į marias.
Daugiau niekas mano meilės neberas.

Anei tėvas, anei močia, anei aš —
Mano meilę ryt jau Nemunas nuneš.

O bus vasara beržynuose gražiuos,
Tada mano — mano meilės atvažiuos.

Tik vaizduokis — šviesų rytą nedėlios
Mūsų medžiai, mūsų sodai sužaliuos.

O kai klony sausi karklai sprogt pradės,
Tai mieloji būti mano pažadės.

(Kas gi būtų per žaliąsias Sekmines?
Meilė verktų, viena likus be manęs.)

Tada upių sidabrinuos pakraščiuos
Mano meilė mano laimę išbučiuos.

Naktį mėnuo užsikars ant obelies.
Tada meilė mano laimę numylės.

Grįš ir Nemunas iš marių atgalios,
Kaip ta meilė šviesų rytą nedėlios.

O kai grįš ruduo, rėks varnos padaržiuos,
Tada vėlek mano meilė išvažiuos.

Buvo vasara. Dienos taip šviesios.
 Glostė šlamančios avižos vakarą.
 Aš norėjau pabūti dviese,
 Pakalbėt intymiai apie vasarą.

Tai stovėjau toks rimtas pas upę.
 Vandeny saulę gėstančią gaudžiau. —
 Būtų gluosniai tave čia pasupe,
 Ir laukams, ir naktigoniams snaudžiant.

Juodos varnos kaip mano mintys
 Sklaidė mėlyną rūką be tikslo...
 O dabar nebenoriu priminti,
 Kas man laimę sudaužė kaip stiklą.

Kam man reikia tų želiančių pievų,
 To prikniubusio uosio prie klėčio?
 Plaukit, upės, negrižkit — sudievu,
 Kad aš viską užmiršti galėčia...

Mano žvaigždės po vienai nukrinta,
 Matos — mano dalia joms nerūpi.
 Tai stovėjau tylus, tokis rimtas
 Palei avižas, varnas ir upę.

Mano meilė laimingai baigės.
 Ji nuėjo linksma su kitais.
 O man liko ruduo ir snaigės —
 Lai ir vasara vėl neateis.

O man liko ruduo geltonuoti,
 Žvaigždėti kasdien vakarai.
 Ir šios eilės iš mažo bloknoto.
 Kad ruduo... ir kažkas negerai.

Vakarais ji dažnai geria vyną.
 Juokaudama šaukia — ak dieve!
 O man akyse patvinę
 Žalios žalios vasaros pievos.

Šoka ji elegantiškai tango;
 Dangsto mėlynas vakaro šydas.
 O mano širdy kaip ant lango
 Baltos vasaros rožės žydi.

Iš jos šilko, pečių, iš jos rankų
 Dvelkia stiprūs Coty kvapai.

Gal kitiems jie svaiginančiai trenkia,
O jau man ir tatai per vėlai.

Mano meilė laimingai baigės...

MARGI EILĖRAŠČIAI

KŪČIŲ VAKARO PASAKA

*Jei nesigrįšite ir nepasidarysite kaip
kūdikių, neįeisite į dangaus karalystę
Mato XVIII.3*

Temstant balta ir mėlyna.
Vakaras. Kūčios.
Troboj tokia prieblanda mėlyna.
Gera vaikučiams.

Dūksta vėjas. Tegu sau!
Jam gyventi vis nerviškai lemta.
Varna skrido, apsisukė rato dar pusę
Ir krito negyva ant plento.

Ir smarkiau vėjas pučia.
O šalta taip — ta ta!
Ar jūs žinot, vaikučiai,
Ant plento jau varna balta?

Dar smarkiau staugia vėjas daržely,
Kad nebus jau kaip pernai.
Dar žaliuos čia, prie plento, berželiai,
Tiktai varna dabar — nebe varna.

Balto sniego sparnuos krikštoliniuos
Angelai saldų vandenį lieja,
Vaikučiams eglaites dalina,
Nes labiausiai juos Jėzus mylėjo.

Šalta šalta — ta ta!
Sniegą vėjas vis beria rieškučiom.
Ant stalo plotkelė balta.
Vakaras geras toks. Kūčios.

PEIZAŽAS

Aukštaičiuose kalnai nubalo —
Žiema po žemę išsiliejo...
Tarytum ir beržai apvalūs
Snieguoti drybso pakelėj.

Turbūt kad šalčiui nēr ir šventės
Raudonina kas rytas žandus;
O kartais vėjas, kai pasiunta, —
Kelius, pakalnes nugalanda.

Aukštaičiuose pasvyra medžiai
Į šalį tą, kur vasara nušlijo.
O šauk, tai balsas eina skradžiai —
Alija alia lija!

PAVASARIS

Saulė aukštyn pasiritė.
Žemėj vanduo patvino.
Saulė karšta kaip spiritas,
Svaiginanti kaip vynas.

Kažkur nubėga upės
Kaip dienos vakarykščios.
Pavasaris padūkęs
Kalnų upeliais krykščia.

Sakykit, kas do dyvai,
Do nuostabūs dalykai —
Jau greit žydės alyvos,
Ir meilės daug dar liko.

Išeis iš ryto vyrai
Plačių vagų išversti.
Čia saulės auksas byra,
Čia žemėn grūdus barsto.

O vakare į uosį
Sūpuokles kelsim girioj:
Pernakt pasisūpuosim,
Kai žvaigždės žemėn byra.

Nes ir likimas mūsų —
Kaip ant sūpuoklių uosy;
Kai mes visi ten būsim,
Ir širdį atiduosiu...

Tokios platybės, toliai,
Kai skrenda grįžta gervės!
Mana daina jus, broliai,
Per aukštus kalnus perves.

Saulė dangun užsiritė.
Vanduo dunojais tvino.
Saulė karšta kaip spiritas,

Svaigina ji kaip vynas.

* * *

Pas tėvą, aukštaičiuose,
Ūkana raistuos.
Lapkričio vėjas šukuoja laukus ir pastogę.
Kaip tatai keista —
Manyje vis dar vasara kaista išsprogus!

Negaliu pasakyt, kuo buvau,
Argi tiek tik, kad geras padauža?
Visi vieškeliai man atviri,
Ir niekas dabar nepalaužia.

Ai, tiesa, buvai dar užklydusi tu,
Bet vėl nukritai tartum beržo lapelis palangėn.
Aš gi viską atsimenu aiškiai...
Atsimenu viską kaip šiandien.

Ta laimė dabar jau toli.
Todėl ir gailėtis nebėr ko.
Lilia lilia, vai lilia lilia,
Toli kaip Amerikoj.

Gal jau užmiršai,
Kaip užšventė beržas prieš Sekmines vakare...
Matyti, kad žodžiais ne savo tarei,
Jog čia vis, visada bus Sekminės!
Bet žinau, pasigersi dar žodžiais manais
Ir pašėlsi dar kaip nuo degtinės.

LINKSMAS EILĖRAŠTIS

Žiemos miškas vėjo nepavijo;
Pasipurtė sniego karčiais.
Lylia! Bus pavasarį lelijų,
Tik mane našta nuo kojų verčia...

Kas pavasarį matau aš žemę
Kaip įaistrintą šokėją!
Bet kai vėtra naktį žemėj žema,
Ji žvaigždes po dangų išakėja...

Jau pakaks liūdėti pasirėmus!
Žemė nerimą dar žada.
Saulė spraudžiasi į lango rėmus,
Saulė rieda per stiklinį ledą.

Akyse bus ir tamsu, ir žalia —

Lygiai prieš pat mirtį karštis...
Eikim — vyrai, stokim, kas tik gali,
Dangun žemę rankomis įversti!

VĒLYBAS PAVASARIS

Būtų gera paskubint pavasari
Per purviną turgų, per lauką prišlapusį.
Vis tiek neberast atminimų
Sunešiotuos pernykščiuose lapuose.

Eini ir nustebeš dairaisi:
Kraštas mėlyno skliauto įkritęs į ežerą.
Kryžiuojasi, bėga keliai,
Gaudesį vėjas per mišką vos veža.

Ši savaitė iškarstė balas po laukus,
Lyg motina patvoriu drobes ar mezginius.
Ir tėvas išeina žiūrėti pavasario,
Aukštaitiškas nešdamas rezgines:

— Būtų gera paskalsinti pašarą,
Patraukti arčiau saulės karštį.
Radijas kalba, kad broliai žemaičiai
Pirmąsias vagas ėmė versti.

SIDABRO NUOTRUPA

Ir dienos, ir šventės, ir viskas
Prižarstė krūtinę gėlos.
Šilkiniai kasnykai sudrisko,
Sudužo sidabras stikluos.

Pro žalią pakaimės pušyną
Baltu baltu žiemos keliu,
Maniau, mano laimę gražina
Su sidabro skardaus varpeliu...

DAINELĖ

Gražiausius metelius
Buvau pas tėvelius,
Paskui ėjau keliaut,
Sau laimę pasigaut...

Kas vasara graži
Žaliuodavom beržais.
Dabar visiems sakau:
Jaunystė dar užeis.

Daug vasarų dar bus —
Šermukšniais palinguos:
Net saulė pasikars,
Pažvelgus man languos...

O jeigu bus ruduo,
Tai auksu žaižaruos —
Ir temstant linksma bus,
Kris žvaigždės ežeruos...

Vai, tėvai, pažiūrėk,
Kaip aš gyvent einu!
Gaudi gaudi dalia,
Tačiau — linksma daina!

RUGSĖJIS

Aš žinau, kur eina Paukščių Kelias
Ir kur Grįžulas važiuoja ratais.
Kartą skendo ežeran padangė,
O man viskas kaip ant delno matės.

Ir žinau, kodėl pagelsta lapai,
Nes ir veidas pamažu pagelsta...
Einu vienas, šypsausi į dangų,
Bet sustoju žemei pasimelsti!

Tik neaišku, ko tos gervės klieda,
Jeigu gali nusileisti žemėn.
Ar nejaugi mano meilei galas,
Ar nejaugi ir jaunystei — amen?

* * *

Vai, tai bus man ši vakarą gera!
Namo grįšiu giedodamas girtas.
Aukso žiedus nutrenksiu šalin,
Ant lango išlaužysiu mirtas.

Paskui laišką raudonu krauju...
Visiems pasakysiu dar šiandien:
Pajuodo pasaulis, pajuodo,
Šviesias man akis aptemdė.

O jos matė gyvenimą žalia,
Užu žalia birželį žalesnį —
Ten ir upės, ir vasaros plaukė,
Sidabru juodas varnas palesino.

* * *

Per paruges, per vasarojų,
Taip mintimis ten buvo gera keltis.
Dabar lapus ruduo padaržėj žarsto,
Ruduo, ruduo pageltęs.

Ir gervės skrisdamos išskrisdamos
Apjuosė plačiai tėvų laukų apylinkę.
Sumišęs vėjas neberanda erdvei krašto
Ir tik tą vieną uosį lanksto trilinką.

Visur visur vienoda:
Už gryčios, pakaimėj prie uosio.
Išeisi paskaityt, kiek lapų krito,
Ir pats lyg uosis pasvyruosi...

O čia, žiūrėk, vėl gervių pulkas
Susuks, apjuos apylinkę —
Ir nežinosi, ko dabar paklausti,
Ką džiaugtis vasara prikėlė, ką žemelėn prilenkė...

IŠTRAUKA

...Tą naktį motinai sapnavos
Juodai pajuodę vasarojai.
Sūnus per juos atbrido liūdnas
Ir sakė:
— Laimę kaip kortom pragrojau.

Ir žiūri motina pro langą —
Kas do nedėlios rytas!
Padūko gegužės, pakvailo
Visam žaliam beržyne...

— Tai kuo dalia dalinga!
Gal kokią liūdną žinią
Apie tą linksmą sūnų
Baltų beržų viršūnės
Linguoja lingo lingo...

NEBE PIRMA MEILĖ

1

Po sutemas, kai nuobodu ir veik negalima.
Po karčemas ir vis gilyn į jas.
Tada — ak, dar aiškiau vaizduojasi kaip kaliniui
Stiklinio tavo veido linijos.

Aš spėju, dėl ko tu, kai saulė leidžias už dirvonų,
Liūdnas akis į dangų įremi:
— Kad mes pasaulyje, mes, žmonės,
Kaip lapai lapkritį, kaip lapai byrame.

Daugiau jau laukiniu balsu prisisapnuodama neplak manęs!
Tu gi žinai pati, jog tik iš ryto žydi mėlyni linai.
Tava širdis tikrai iš akmenio —
Iš ak-menio jinai!

Linksmi pagyvenu arba svyruoju lyg berželis.
(O tai ir tu gerai žinot turi.)
Nes dar greičiau už vasarųjų žalią
Nužydi ir nugeltonuoja moterys...

2

Kai žiemą, tai ne taip ir liūdna.
Jei liūdesys, tai vis nors baltumu nugeltas.
Prabėga gatvės pro akis —
Ligoninės, aptiekos ir kepyklos baltos.

Iš vargo išrauti nusišypsojimai
Seniai, ak, jau seniai įgriso.
Jei meilė — tai tebūnie meilė —
Vadinasi, tave turėti visą.

Ne mano ir tas džiaugsmas, ratu saulei tekant...
Širdy nešuos vos kraštą vasaros.
Tenai ne tavo sielvartas pabalęs —
Tai gruodis žemėn lieja ledo ašaras.

Negi ant juoko gyveni iš viso.
Kad, vis kažko belaukiant, akys ir veidai ištįstų.
Nebeateisiu pažaliuot pavasarį —
Įspindo akys tolumon ir stingsta ametistais.

* * *

Juokias vakaras po miestą,
Tyčiojas ir mėnuo.
Prasigėriau ligi kaklo —
Liūdna pasaka, Karmena!

Bet žinai, koks keistas būdas:
Dar turiu širdy aš aukso.
Eikime abu abudu,
Patį dangų artumon prišauksiu.

Tau užpirksiu pusę margo svieto,

Gražiąją tą kaip kristalas.
Ir jei man kada neliks ten vietos,
Pasitiesiu kur kaip latras palei stalą.

Patikėk, ir Dievas blogas,
Kai pasaulį prageri per naktį.
Ciniškas ir aš, ir svietas —
Širdis pameta visokį taktą!..

* * *

Tikrai sakau:
Ne sapnas, ne iš miego.
Tai mano laimę išveža ruduo —
Be vieškelio, be traukinio, net žviegia!

Žinia, jei įvažiavus miestan skambina varpai,
Tai reiškia, mirė kas.
Ruduo kasas paleido. Taip gelstame ir mes...
Tik čia jau ne ruduo, jau ne, o lyrika.

Rankas kaip šakalius įspausiu
Prieš vakarą į baltą staltiesę.
Ir tu gal veidą į dalis
Eilėmis ašarų suskaldysi.

Sunyksime abu
Vienodų sutemų šešėlyje.
Juokingas aš —
Keistuolė gi ir tu, Ofelija.

Tikrai. Tikrai ne sapnas, ne iš miego.
Tai aš —
Pats savo laimės nusigandęs,
Su rudeniu nežinomybėn bėgu!

IRONIJA

Nekalbėk jau daugiau apie rudenį.
Apie gelstantį, mylimas drauge: —
Man tai primena vieną nuvytusį veidą,
O širdy neramumo priauga...

Melas, gerk. Mes daugiau pajuokausim.
Tu dar jaunas ir žalis, kaip uosis.
Tu dar savo gyvenimo dainą —
Bet... aš kitąkart ją padainuosiu.

Lenkim stiklą už tavo jaunystę!

Tegul svaigsta galva — gal ryt jau į grabą!
Bet dabar, kol gyventi mes einam,
Tai žemė po kojomis dreba!

Parduodu pigiai savo laimę,
Apgavikę dienų išmeluotų...
Mielas drauge! Išgerkim! Linksmiau bus!
Eisim vargo nuo žemės nušluoti!

* * *

Gegužis lakštingalom plūdosi
Per naktį neregę.
O rytą lingavo šakas,
Pakaimėn atasukė parugę.

Atrodo, visi, kas tik gyvas,
Su obelimis žydėti keliamės.
Ir visas kaimas dabar pasikėlė
Galvom vienaplaukėm ir baltom skarelėm.

Taip. Tai žinau... Būtų gera,
Kad tenai taip nebūtų.
— Tai tą vieną motiną mažyčių tų
Iškukavo pakvailus gegutė.

Paskui dar sužvangino karstas vežėčias —
Nuaidėjo litanija padaržėmis.
Ir vėl niekur nieko:
Kas vėjas, tai vėjas sau, o kas beržas — beržas.

IMPROVIZUOJA RUGIAI

Buvo buvo diena. Tokia buvo tylą.
Tokia buvo tylą, sviro klevo galva.
Manyje gi taip pat kaip gyva
Mano sielos žalis Lietuva.

Ir menu — tai žydėjo rugiai.
Saulė juokės visais spinduliais
Už tai, kad ir aš į vargus
Įbridau taip giliai, per giliai.

Ir sakiau — brisiu lauko marias,
Tegul niekas manęs negirdės.
Saule, saule, nebūki žiauri,
Nesudegink šių vasar širdies.

Nes tada baisiai motina verks,

Kad sūnus, lyg netyčia, juokais,
Vis dainuodamas ėjo visur,
Bet nutilo kartu su laukais.

Dieno bėgs, o rugiai nužydės.
Tolumon bėgs keleliai keliai,
Pro tenai, kur ir aš kaip rugiuos
Įbridau į vargus per giliai.

ŽIEMOS NAKTIS

Laksto vėjas. Sniegas krenta,
Maišo dangų su žeme.
Atvažiuoja baltos šventės
Žalio ledo vežime.

Kelkis, laime, lyg iš karsto
Šitai nakčiai — ir gana.
Balto kaulo smiltis barsto
Balto lauko dargana.

Mano metai baisiai bėga,
Nepalaukia nė dienos.
Aš susemsiu visą sniegą —
Kūnas tirpstantis dainuos...

Ir kalnai į pūgą lenksis
Su žvaigždėm ir su žeme.
Privažiuosim saulės slenkstį
Žalio ledo vežime!

METALINIS VARNAS

Sidabrinėm Nemuno pakrantėm
Raižo dangų metalinis varnas.
Juodon žemėn gintarai nukrinta,
Kai prieš saulę užulaužia sparną.

Mūs šalyje, tarp žalių beržynų,
Vargo žmonės žemę savo myli.
Šitas varnas greit atneš jau žinią,
Nes iš tikro skrenda šimtą mylių.

Tai paliksime dirvas neartas,
Žirgus anksti rytą subalnosim —
Žalių bromų miesto žali vartai,
Tiesus kelias Panerių kalnuose!

Iškeliausim ginklus pasiėmę.

Iš ten šiandien upės tik ateina.
Parašysim šautuvais poemą
Ir sudėsime iš granatų dainą.

PĖSTININKAI

1

Šiandien baisiai noris būti.
Šiandien karšta buvo baisiai.
Perdien žygi režem pėsti,
Paskui šautuvus užtaisėm!

Ant pečių mes nešam krūvi,
O širdy — galybės ugnį!
Mes praeisim per Lietuvą,
Koja kojom pagal būgną!

Kožną mirksnį pasiruošę
Ligi galo žengti žygi,
Kur vergijoje pušys ošia,
Miega kapuose karžygiai...

2

Mes išeisim Vilniaus imti,
Pavergtų prikelti žemių,
Mūs ne vienas ir ne šimtas,
Mums ir kalnuose per žema.

Mes tada nekelsim rytą,
Nes negulsim naktį baisią,
Mes pražengsim iperitą,
Mes ir pragarą praeisim.

Mes pralaušim rankom plieną
Ir suminsim vargą kojom.
Jei kas, gulsim po velėna,
Tai nušviesim jums rytojų.

Mes uždegsim naktį aklą
Švino vėtros sukuryje.
Jei riedės galva nuo kaklo,
Tai ties Vilnium Paneryje!

ŽALIŲ RŪTŲ LIETUVOJE

1

Siautė mėlynosios marios

Ties Klaipėda, ties Palanga.
Upės vandenį ten varė
Pro manų namų palangę.

Aš iš pasakų atspėjau —
Čia vargai teūliavojo...
Dabar mums valia atėjo
Žalių rūtų Lietuvoje!

Parugės, ant kalnų karklai;
Platūs vieškeliai uždulko.
Palikau prie kluono arklą
Ir ėjau į šaunų pulką.

2

Dar šią vasarą nelauki,
Dar negrišiu, tėvai.
Dar nei eisiu arti lauko,
Nei šienauti pievų.

Tegu sesės pėdus riša,
Tegu svyra varpos —
Dar šią vasarą negrišiu
Iš kareivių tarpo.

Mes dar eisim su granatom
Ugnį ten suspiesti,
Nes nė vienas dar nematėm
Žalių Bromų miesto.

REFRENAI

* * *

Kažin ar atmena Emilija
Pakluonėj gluosnį — ten tą dvišaką?
Nieko ir aš dabar nemyliu jau —
Dalia kitu balsu atsišaukė!

Sugaudau tik širdim dar tai,
Kaip vakarai saulėleidoj žėrėjo.
Mums šūkavo užukalnės gražiais vardais,
Ir krykštė paukštės, leisdamos paežerėj.

Man šiandien rodos — džiaugsiuos ryt rytą
Ar verksiu gal ryt vakarą, —
Ta laimė apjuokė mane ir nežinion įkrito
Lyg ežero mėlynėn ašara...

ŽALIOJO ILGESIO ŽODŽIAI

Žinai, ta upė tokia mėlyna.
O tokia vasara žalia.
Platumoje šilkinių pievų,
Vai, kokia didelė valia!

Kai tu didžius užarsi plotus,
Žaliuosim vasarą kartu.
Kas bus, jei per anksti jaunystę
Išves pro girgždančius vartus?

Bet neviliok manęs šia vasar,
Neišviliok dar iš namų.
Aš sudūmojau drobių raštą,
Aš baigsiu saulės audimus.

Gražiau už vasarą rėdysiuos:
Ku kū! — už parugių plačių.
Parneši tu po mano langu
Sidabro žagrę ant pečių.

Tada — tegu sau upės teka,
Tegu pasvyra sau klevai.
Žvaigždė vakarė dar pakrūpčios
Vai liai žaliai pažaliavai!

Tik neviliok manęs šia vasar,
Neišviliok dar iš namų —
Žadu išausti margą raštą
Iš saulės krintančių dimų.

PAVASARIS BE MANĖS

Seniai atspėjau tavo vargą.
Dabar žinau atmintinai —
Dar kai ruduo ruduot pradėjo,
Nuraudonavo putinai.

Vėliau dienų dienas prasnigo,
Sumišo dienos su sapnais.
Ir priminė man vyšnių žiedus
Žiema, prasnigdama kalnais.

Tavęs ramint atūš pavasaris,
Gegučių šimtas sukukuos.
Pasūpuos vėjas melsvą ežerą,
Ievų žiedais pasnigs laukuos.

Plačių laukų toks žalias šilkas
Pridengs tau liūdesį žaliai.

Praeis ir vasara, ir meilė
Nebesugrįžtančiais keliais.

Tau mėlynas rugių žydėjimas
Suteiks jaunystei dar jėgų,
Nes, aš manau, — gyvent atėjome,
Kad būtų gera ir smagu.

O jeigu bus ilgu be galo,
Širdis iš nerimo drebės,
Nueik, kur beržo rankos bała,
Gražiau nei aš tau pakalbės.

Tavęs ramint atūš pavasaris,
Gegučių šimtas sukukuos.
Pasūpaus vėtra melsvą ežerą,
Ievų žiedais pasnigs laukuos...

FLIRTUOJA VASARA

Man vis tiek dabar kur eiti.
Ir vis vien man kur sustoti.
Melsvos upės susiraitė.
Geležinės žviegia stotys.

Tik tas varnas — žalias varnas —
Man džiaugsmu dar kad užgrojų.
Jeigu ne — tai ir tą varną
Pasodinti kur už grojų.

Mėnesį kaip vario sagtį
Ir tuos plaukus gelsvo lino
Per pat Jonines, tą naktį,
Raganos pasidalino.

Galva sukas ne nuo vyno...
Pažiūrėk, panele Alia,
Akys ežere patvino,
Visas laukas lošia žalio!

* * *

Žalia ir žalia! Nuobodu baisiai.
Akys patvino žydinčiuos rugiuos.
Aš dar sugrįšiu, aš dar ateisiu,
Dabar lyg tyčia iškeliaut rengiuos.

Ant pečių nešim žemę ir dangų,
Pakolei ant svieta aš tebesu;
Mes iš vaivorykščių nersim žabangas

Ir pasisupsim ligi debesų!

Velniop, jei kartais mintys nelinksmos;
Tokia jau mūsų keistuolė dalia.
Blondinai gluosniai saulėn palinksta,
Nors ir šičia, žemėj, pasiūbuot valia!

Ūžauja girios, šlama miškeliai;
Šitą jų kalbą aš įsiklausau.
Tik neišveski manęs iš kelio —
Manęs tu viso nepaimk tik sau...

VASARA BAIGIASI

1

Taip degė, degino ta saulė
Per visą vasarą karštai!
Atrodė, saulės ir pasaulis,
Nes jos pilni visi kraštai!

Pietuosna krypo žalias klevas:
Palinko saulėn putinai.
Čia laimė didelė žaliavo
Ir didis džiaugsmas dovanai.

Dabar ir saulė užusėdo
Užu kalnų, už vandenu!
Tiktai širdy paliko pėdos,
Kurias aš meile vadinu.

2

Taip degė, degino ta saulė,
O akys — žydinčių rugių;
Dabar, net saulei nusileidus,
Jį vieną vis regiu regiu...

Nebuvo kur paslėpti laimę
Pakalnių platumoj žalioj.
Pasklido paskalos po kaimą,
Paleistos kalbos nedėlioj!

Kas man dangus, o žvaigždės žavios
Įkritę braido tvenkiny?
Vis tiek jau laimė išvažiavo
Nakčia greitajam traukiny...

3

Žydėjo liepos — mano sesers,

Žiedais pabarstė ant kelių.
Ir degė tolumos pervasar
Ligi džiaugsmingų sopulių.

O drobės prie upelio balo,
Nuraudonavo radasta.
Ta laimė didelė be galo
Dar ne, dar ne — neprarasta.

Ir širdį degino pervasar
Kiekviena žydinti diena...
Vai liepos, liepos — mano sesers,
Žydėti niekad negana!

4

Iš kur žinot galėjau, mama,
Kad greitai vasara praeis? —
Vyšnia balčiausia prie pat namo
Nuogas rankas žemyn paleis?

Dar užsimojau saulę rasti,
Laukus dar nudažyt žaliai —
Tegu sau baltos varpos bręsta
Ir dega saulėje keliai!

Sidabro paukštis šaukia, klykia
Sode, viršūnėj obelies:
— Dar kraštas vasaros paliko,
Ir laimė dar sugrįžt galės!

5

Ko taip liūdnai svyruoja pušys
Ant aukšto kalno pakely?
— Kam taip vėlai mane, motuše,
Su saule budini, keli?

— Aš nebespėsiu šiandien rytą
Nurauti gelstančių linų:
Paskui dar saulę pasivyti
Už mėlynųjų vandenų.

— Kas tau, dukrele, kas tau sakė,
Kas tau melavo vakare,
Kad tu atrasi saulės taką
Raudono rudenio bare?..